Green Card for USA by EB 5 investor visa
NEWS OF GANDHINAGAR (DAILY)
USA #EB5Visa #Greencard
Call / Whats up No 09824653073

પ્રજાને થતાં અન્યાયો અને ફરિયાદોને વાચા આપતું એકમાત્ર સાપ્તાહિક
अब तो एक ही आग ''जन फरियाद''
now on Internet www.janfariyad.com
R.N.I. No. GujGuj/1997/57
Po. Reg. No. GAMC/1185

જન ફરિયાદ

તંત્રી : પ્રદિપ રાવલ
સાપ્તાહિક

R.N.I. No. GujGuj/1997/57
Po. Reg. No. G-GNR-286
S.S.P.O.'S Gandhinagar
Velid Up to : 31 Dec., 2014
Rs.2-00, Annual : Rs.100-00

Gandhinagar Office : Block No. 677/2, "GH" Type, Sector-8, Gandhinagar

■ વર્ષ-25 ■ અંક-35 ■ તા. 22-08-2021 ■ રવિવાર ■ પાના - 2 ■ કિંમત રૂા. 2/- ■ વાર્ષિક લવાજમ : 100 રૂા. ■ મુખ્ય કાર્યાલય : બ્લોક નં. 677/2, 'ઘ' ટાઈપ, સેક્ટર-8, ગાંધીનગર (મો.) 98246 53073 (નિ.) 23238022 ■ Email : prdpraval@yahoo.co.uk

અફઘાનમાંથી ભારતીયોને એરલિફ્ટ કરવાની તૈયારીઓ શરૂ

નવી દિલ્હી, ૨૧

આ વિમાન દ્વારા ૨૫૦ લોકો ભારત પરત આવે એવી અપેક્ષા છે, પરંતુ એ જોવાનું બાકી છે કે કેટલા લોકો કાબુલ એરપોર્ટ પર પહોંચી શકે છે, કારણ કે એરપોર્ટ તરફ જતા રસ્તાઓ પર તાલિબાનો ઊભા રહ્યા છે. જોકે તાલિબાન પણ દાવો કરી રહ્યા છે કે તે અન્ય દેશોના લોકોને બહાર જતા અટકાવશે નહીં. અફઘાનિસ્તાનમાં તાલિબાન શાસન વચ્ચે કાબુલ એરપોર્ટ પર અફરાતફરી સર્જાયેલી છે. તમામ દેશો પોતાના નાગરિકોને ત્યાંથી બહાર કાઢવામાં વ્યસ્ત છે, તેથી અફઘાનો પણ તાલિબાનના ડરને કારણે દેશ છોડવા માગે છે. મીડિયા રિપોર્ટ્સ અનુસાર, ભારતે પોતાના લોકોને બહાર કાઢવા માટે એરફોર્સના ગ્લોબમાસ્ટર ઝ-૧૭ને સ્ટેન્ડબાય પર પણ મૂકી દીધું છે, એને ગમે ત્યારે કાબુલ મોકલવામાં આવી શકાય છે. કાબુલ એરપોર્ટ પર અફરાતફરીનું વાતાવરણ છે. અહીં અમેરિકન સૈનિકોએ લોકોને બહાર કાઢવાની જવાબદારી લીધી છે, પરંતુ એરપોર્ટ તરફ જવાના રસ્તા પર તાલિબાનો ઊભા છે. કાબુલથી એરફોર્સનાં વિમાનોમાં ભારતીયો લાવવામાં આવી રહ્યા છે. ગયા મંગળવારે, ૧૨૦થી વધુ લોકો ગ્લોબમાસ્ટર ઝ-૧૭થી વતન પરત ફર્યા હતા. એમાં કાબુલમાં ભારતીય દૂતાવાસના અધિકારીઓ, ITBPના કર્મચારીઓ અને અન્ય લોકો સામેલ હતા. આ પહેલાં સોમવારે પણ ૪૫ લોકોને એરલિફ્ટ કરવામાં આવ્યા હતા.

અફઘાનિસ્તાનમાં તાલિબાનોના કબજા બાદ પરિસ્થિતિ દિવસે ને દિવસે ખરાબ થઈ રહી છે. આ દરમિયાન તાલિબાનનો વિરોધ પણ ઉગ્ર બન્યો છે. રાજધાની કાબુલથી આશરે ૧૨૫ કિલોમીટર દૂર આવેલી પંજશીર ખીણમાં લડવૈયાઓએ તાલિબાન સામે બળવાનું રણશિંગું વગાડ્યું છે. આ લડાઈમાં ૧૫ તાલિબાન માર્યા ગયા છે, જ્યારે ૧૦ને પંજશીર લડવૈયાઓએ પકડી લીધા છે. જોકે તેની પુષ્ટિ થઈ નથી. અફઘાનિસ્તાનના સંરક્ષણમંત્રી જનરલ બિસ્મિલ્લાહ મોહમ્મદે પણ સોશિયલ મીડિયા પર કહ્યું છે કે તાલિબાનને પુલ-એ-હિસાર, બાનુ અને દેહ-એ-સલાહમાંથી હાંકી કાઢવામાં આવ્યા છે. બિસ્મિલ્લાહ મોહમ્મદ અશરફ ગનીની સરકારમાં સંરક્ષણમંત્રી હતા તાલિબાનોએ લગભગ આખા અફઘાનિસ્તાન પર કબજો કરી લીધો છે, પરંતુ તાલિબાનના નિયંત્રણ બહારનો એકમાત્ર વિસ્તાર પંજશીર છે. મીડિયા અહેવાલો અનુસાર તાલિબાને અહેમદ શાહ મસૂદના પુત્ર અહમદ મસૂદ સાથે વાતચીત કરવા માટે એક પ્રતિનિધિમંડળને પંજશીર મોકલ્યું છે. જ્યારે એક મુલાકાતમાં મસૂદે કહ્યું છે કે તે વાતચીત અને હુમલા બંને માટે તૈયાર છે. જ્યારે તાલિબાન સમર્થકો કહી રહ્યા છે કે જો પંજશીરનો મુદ્દો જલદી ઉકેલવામાં નહીં આવે તો તે તાલિબાન માટે માથાનો દુખાવો બની જશે. તાલિબાનના કબજા દરમિયાન પંજશીરના આસપાસના પ્રાંતમાંથી કેટલાક અફઘાન સૈન્યદળો પણ પંજશીર પહોંચ્યાં હતાં. હવે બીજા ઘણા જિલ્લાઓમાં ભીષણ લડાઈના સમાચાર છે. સૂત્રો કહે છે કે પંજશીરમાં તાલિબાનના પ્રતિનિધિઓ સાથેની વાતચીત દરમિયાન પંજશીરના વડીલોએ અમરુલ્લાહ સાલેહને પંજશીર છોડવાનું કહ્યું છે, કારણ કે સ્થાનિક લોકો હવે યુદ્ધ નહીં, શાંતિ ઈચ્છે છે.

અમરુલ્લાહ સાલેહનું ઠેકાણું આ દિવસોમાં પંજશીર જ છે. આતંકવાદી ખલીલ હક્કાની કાબુલની એક મસ્જિદમાં ઈસ્લામિક અમીરાતની જાહેરાત કરતા જોવા મળ્યો છે. અમેરિકાએ ખલીલ હક્કાની પર ૫ લાખ ડોલરનું ઈનામ

રાખ્યું છે અને તે મોસ્ટ વોન્ટેડ છે. ખલીલ હક્કાની જલાલુદ્દીન હક્કાનીનો ભાઈ છે. હક્કાની નેટવર્કે અફઘાનિસ્તાનમાં ઘણા મોટા હુમલા કર્યા અને ભારતીય હિતોને પણ નિશાન બનાવ્યા હતા.

આગામી સપ્તાહે અફઘાનિસ્તાન અંગે મોટો નિર્ણય લેવાશે : અમેરિકન રાષ્ટ્રપતિ બાઈડન

વોશિંગ્ટન, ૨૧

અફઘાનિસ્તાનમાંથી અમેરિકાના સૈનિકોને પરત બોલાવ્યા બાદ બાઈડને સોમવાર-મંગળવારની રાત્રે પ્રથમ વખત દેશને સંબોધિત કર્યો હતો. આ સમયે તેમણે ત્યાં સર્જાયેલી સ્થિતિ માટે રાષ્ટ્રપતિ અશરફ ગની તથા ત્યાંના લીડરશિપને જવાબદાર ગણાવ્યું હતું. અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ જે બાઈડને અફઘાનિસ્તાનની સ્થિતિ અંગે દેશને સંબોધિત કરી રહ્યા છે. છેલ્લા ૪ દિવસમાં આ તેમનું બીજું સંબોધન છે. રાષ્ટ્રપતિએ કહ્યું હતું કે વર્તમાન સમયમાં વિશ્વ સામે એક મોટું સંકટ સર્જાયું છે. અમે અફઘાનિસ્તાનમાંથી ૧૮ હજાર અમેરિકી નાગરિકોને અને ૧૪ ઓગસ્ટ બાદ ૧૩ હજાર લોકોને કાબુલમાંથી બહાર કાઢવામાં આવ્યા છે.

આ અત્યારસુધીનું સૌથી મુશ્કેલ અને મોટું એરલિફ્ટ ઓપરેશન છે. તાલિબાન માટે પણ ત્યાંની સ્થિતિ એટલી સારી નથી. તેમણે ખાતરી આપી છે કે અમેરિકાના તમામ લોકોને બહાર

કાઢવામાં ન આવે ત્યા સુધી અમારી સેના કાબુલમાં ઉપસ્થિત રહેશે. બાઈડને કહ્યું હતું કે અમે ૨૦ વર્ષ સુધી અફઘાનિસ્તાન સાથે કામ કર્યું છે. વર્તમાન સમયમાં પણ કાબુલમાં અમારા ૬ હજાર સૈનિક છે. જો તાલિબાન અમેરિકાની સેના પર હુમલો કરે છે તો એ બિલકુલ સહન કરવામાં આવશે નહી. અમે કાબુલ એરપોર્ટની સુરક્ષા કરી રહ્યા છીએ. એનાથી સૈન્ય ઉડાનો ઉપરાંત અન્ય દેશના ચાર્ટર વિમાનોથી લોકોને બહાર કાઢવામાં આવી રહ્યા છે. તેમણે કહ્યું હતું કે મારું માનવું છે કે તાલિબાને ખૂબ જ ઝડપથી નિયંત્રણ મેળવી લીધું. અફઘાન લીડરશિપે જલદીથી હથિયાર હેઠાં મૂકી દીધાં. અમે ત્યાં અબજો ડોલરનો ખર્ચ કર્યો. અફઘાન ફોર્સને તાલીમ આપી. શસ્ત્રોથી સજ્જ આટલી મોટું લશ્કર કેવી રીતે હાર માની લે એ વિચારવાની જરૂર છે. આ એક ગંભીર મુદ્દો છે.

અમારા જવાનો કાબુલ એરપોર્ટની સુરક્ષા કરી રહ્યા છે. એનાથી સૈન્ય ઉડાન ઉપરાંત અન્ય દેશોનાં ચાર્ટર વિમાનોથી લોકોને બહાર કાઢવામાં આવી રહ્યા છે. ISISના આતંકવાદી મોટું જોખમ છે. નાટોના દેશ અમેરિકાની સાથે ઊભા છે.

જેલમાંથી ભગાડવામાં આવેલા આતંકવાદીઓ હુમલા કરી શકે છે અફઘાનિસ્તાનમાં યુદ્ધ પૂરું કરવાનો સમય આવી ગયો હતો. નાટો દેશ પણ આ નિર્ણયથી સહમત હતા. આગામી સપ્તાહે G-7ની બેઠકમાં મોટો નિર્ણય લેવામાં આવશે.

અગાઉના સંબોધનની તુલનામાં શુક્રવારના સંબોધનમાં બે બાબત અલગ રહી. અગાઉ બાઈડન એકલા આવ્યા હતા અને મીડિયાના પ્રશ્નના જવાબ આપ્યા ન હતા અને ઝડપથી જતા રહ્યા હતા. શુક્રવારે તેમણે પ્રશ્નના જવાબ પણ આપ્યા. આ સમયે તેમની પાછળ ઉપરાષ્ટ્રપતિ કમલા હેરિસ તથા વિદેશમંત્રી એન્ટની બ્લિંકન ઊભાં હતાં.

CERCનું રિસર્ચ પ્રમાણે જાણીતી બ્રાન્ડની વેફરમાં સોડિયમનું પ્રમાણ વધારે હોવાનું ખુલ્યું

અમદાવાદ, ૨૧

ચિપ્સમાં મીઠાનું પ્રમાણ ચકાસવા માટે CERCએ અગાઉ જૂન-જુલાઈ ૨૦૧૫માં બાલાજી વેફર્સ, રિયલ નમકીન, બિંગો!, પારલે'સ વેફર્સ, લે'ઝ અને અંકલ ચિપ્સનું પરીક્ષણ કર્યું હતું, જેમાં આ વખતે પણ અંકલ ચિપ્સમાં સોડિયમ અગાઉની સામે વધુ મળી આવ્યું હતું. રિયલ નમકીન, બાલાજી વેફર્સ અને બિંગોમાં પણ અગાઉની તુલનાએ વધુ સોડિયમ મળી આવ્યું હતું. બાલાજીમાં અગાઉની સરખામણીએ સોડિયમનું પ્રમાણ ઊંચું મળ્યું હતું, જ્યારે રિયલ બ્રાન્ડમાં અગાઉની સામે અને બિંગોમાં અગાઉની સામે વધુ સોડિયમ મળ્યું હતું. એકમાત્ર પારલે બ્રાન્ડની વેફર્સમાં સોડિયમના પ્રમાણમાં સુધારો જોવા મળ્યો હતો. અગાઉની સરખામણીમાં હાલમાં વધુ માત્રામાં સોડિયમ મળ્યું હતું, જે હાલના વૈશ્વિક માપદંડ કરતાં ઓછું છે, જે દર્શાવે છે કે લગભગ ૬ વર્ષ થવા છતાં આ બ્રાન્ડ્સની વેફરમાં સોડિયમ કન્ટેન્ટમાં કોઈ ઘટાડો કરાયો નથી. હાલમાં ચાલી રહેલા પવિત્ર શ્રાવણ માસમાં તમારામાંથી મોટા ભાગના લોકો અથવા તમારા આસપાસના લોકો ઉપવાસ કરતા હશે. ઉપવાસ દરમિયાન સામાન્ય રીતે લોકો બટાટા-કેળાની વેફર વધુ પ્રમાણમાં આરોગતા હોય છે. આ ઉપરાંત અન્ય દિવસોમાં પણ વેફરનું સેવન લોકો કરતા હોય છે. એવામાં તે ઘણા બધા લોકોના દૈનિક આહારનો ભાગ બની ગઈ છે, પરંતુ તમને જાણીને આંચકો લાગશે કે કેવી રીતે જાણીતી વેફર બ્રાન્ડ્સ ચટપટા નાસ્તામાં તમને ધીમું ઝેર પીરસી રહી છે. કન્ઝ્યુમર એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટરે વેફરની ૯ બ્રાન્ડમાં મીઠાનું પ્રમાણ જાણવા પરીક્ષણ કર્યું હતું.

કન્ઝ્યુમર એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટરે દેશની ૯ જાણીતી બ્રાન્ડની પોટેટો ચિપ્સમાં સોડિયમ/મીઠાનું પ્રમાણ જાણવા પરીક્ષણ કર્યું હતું, જેમાં WHOના વૈશ્વિક બેન્ચમાર્ક પ્રમાણે ચટપટા નાસ્તામાં ૧૦૦ ગ્રામની સામે સોડિયમ મહત્તમ પ્રમાણ ૫૦૦ મિલીગ્રામ હોવું જોઈએ. એની સામે ૮ બ્રાન્ડ્સમાં આ પ્રમાણ વધારે જોવા મળ્યું હતું. માત્ર એક બ્રાન્ડની વેફરમાં જ આ પ્રમાણ WHOના વૈશ્વિક બેન્ચમાર્કથી ઓછું મળી આવ્યું હતું. CERCના પરિક્ષણમાં અંકલ ચિપ્સમાં સૌથી વધુ સોડિયમ મળી આવ્યું હતું. જ્યારે પારલે વેફરમાં WHOના બેન્ચમાર્કથી ઓછું સોડિયમ મળ્યું હતું. સમ્રાટની ચિપ્સમાં, હલ્દીરામ હલકે ફૂલકેમાં પણ વધારે માત્રામાં સોડિયમ મળ્યું, જ્યારે બાલાજી અને પારલે દ્વારા પેકેજિંગ પર સોડિયમની માહિતીનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નહોતો. CERCના પરીક્ષણમાં આ જાણીતી બ્રાન્ડ્સના પેકિંગ પર લખવામાં આવેલા સોડિયમ/મીઠાના પ્રમાણ કરતાં એમાં વધારે પ્રમાણ મળી આવ્યું હતું. ૭માંથી ૬ બ્રાન્ડમાં લેબલ કરતાં વધુ સોડિયમ મળ્યું હતું. જ્યારે બે બ્રાન્ડ્સ પારલે અને બાલાજીમાં સોડિયમ કન્ટેન્ટ લખેલું નહોતું. માત્ર અંકલ ચિપ્સમાં પેકિંગ પર લખેલા થી ઓછું સોડિયમ મળ્યું હતું. જ્યારે સમ્રાટ ચિપ્સમાં પેકિંગ પર લખેલાની સામે ચાર ગણું વધુ સોડિયમ મળ્યું. જ્યારે હલ્દીરામ હસકે ફૂલકેમાં લેબલ પર જાહેર કરેલાની સરખામણીએ બમણું સોડિયમ મળ્યું હતું. ખોરાકમાં જરૂર કરતાં વધારે પ્રમાણમાં સોડિયમ/મીઠાનું સેવન કરવાથી લાંબે ગાળે હૃદયરોગ તથા કિડની સંબંધિત સમસ્યાઓ આવી શકે છે. તે રુધિરાભિસરણ તંત્ર અને નર્વસ સિસ્ટમ બંને પર અસર કરે છે.

અમદાવાદની હોટલમાં એમ.ડી. ડ્રગ્સ લીધા બાદ યુવકનું મોત

અમદાવાદ, ૨૧

અમદાવાદના જુહાપુરમાં રહેતો સલમાન પરિવારનો એકનો એક દીકરો હતો. તેના પર જવાબદારી હતી તેમજ પરિવારની આર્થિક જવાબદારી પણ તેના એકલા પર જ હતી. એક દિવસ સલમાનનો મિત્ર તેને ગંભીર હાલતમાં ઘરે લાવ્યો, તેની હાલત ખરાબ હતી. શું થયું કંઈ ખબર ન હતી. મિત્રએ કહ્યું હતું કે તેણે એમ.ડી.ડ્રગ્સ લીધું છે. પરિવારને એમ હતું કે નશો ઊતરશે એટલે સાજો થઈ જશે, પરંતુ સલમાન સાજો થઈ શક્યો નહીં અને તેનું મોત થઈ ગયું. અમદાવાદ શહેરમાં ઘણા સમયથી એમ.ડી.(મેથાફેટામાઈન) ડ્રગ્સનો જથ્થો પકડાઈ રહ્યો છે અને આ મામલે અનેક લોકોની ધરપકડ પણ થઈ ચૂકી છે. માત્ર એટલું જ નહીં, યુવાધન એમ.ડી. ડ્રગ્સના રવાડે ચડ્યું હોવાના અનેકવાર કિસ્સાઓ સામે આવે છે. આ દૂષણથી અનેકના જીવન અને પરિવારો બરબાદ થઈ રહ્યાં છે, પરંતુ આજે સામે આવેલી આ ઘટના ઘણી જ ચોંકાવનારી છે, કારણ કે એક યુવાનનો જીવ ગયો હોવાની શક્યતા છે. આ સમગ્ર પ્રકરણમાં હજી સુધી યુવકના મોતનું ચોક્કસ કારણ પોલીસને મળ્યું નથી, પણ પોલીસ હવે હ્વજીન અને અન્ય રિપોર્ટની રાહ જોઈ રહી છે. આખો કેસ જ રહસ્યમય છે. આ બનાવમાં ચોંકાવનારી બાબત તો એ છે કે મૃતકના ગુપ્તાંગમાં ફેવિક્વિક નાખી દીધી હતી. ત્યાર બાદ યુવકને કચરા ટોપલી પાસે નાખી આવ્યા હતા. પરિવાર એકના એક દીકરાને બચાવવા હવાતિયાં મારતો રહ્યો અને તેનું મોત થયું હતું. આ અંગે સલમાનના પિતા ફરીદભાઈએ હૈદ્અકૃમ્રકૃજાકૃનિે જણાવ્યું હતું કે તે મારો એકનો એક દીકરો અને પરિવારનો સહારો હતો. સલમાનના મૃત્યુ અંગે અમને શંકા છે. તેના માટે જે પણ જવાબદાર હોય તેની સામે કાર્યવાહી કરવી જોઈએ. તે દિવસે તેનો મિત્ર તેને ગંભીર પરિસ્થિતિમાં ઘરે લઈને આવ્યો અને અમને કહ્યું હતું કે આ કચરાપેટી પાસે પડ્યો હતો, તેણે એમ.ડી. ડ્રગ્સ લીધું છે. અમને એમ હતું કે નશો ઊતરશે એટલે સારું થઈ જશે, પરંતુ તે રાતે કણસતો હતો કે મને પેશાબ થતો નથી. ત્યાર બાદ અમને જાણવા મળ્યું કે તેના ગુપ્તાંગમાં ફેવિક્વિક લગાવેલી હતી. તેને સવારે ઊલટી થઈ. પહેલા તેને ખાનગી હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા, ત્યાર બાદ સોલા સિવિલમાં સારવાર માટે લઈ જવા કહેવામાં આવ્યું, જ્યાં તેનું મોત નીપજ્યું હતું.

આ સમગ્ર મામલે વેજલપુર પોલીસ સ્ટેશનમાં સર્વેલન્સ સ્ક્વોડના જીૈં ભટ્ટએ આ અંગે હૈદ્અકૃમ્રકૃજાકૃનિે જણાવ્યું કે સલમાનનું મોત ફેવિક્વિકને ગુપ્તાંગમાં લગાવવાથી થયું છે કે કેમ એની નિષ્ણાત ડોક્ટર પાસેથી વિગત મેળવી રહ્યા છીએ. બીજી તરફ જે હોટલમાં સલમાન અને બે યુવતી હતી ત્યાંના સીસીટીવી પણ મેળવ્યા છે.

કામ અમે કરીએ અને જશ તમે લો છો : મંત્રી દર્શનાબેન જરદોશ

સુરત, ૨૧

મંત્રી દર્શનાબેન જરદોશે બિલ્ડરો સામે જોરદાર ઝાટકણી કાઢી નાંખી, 'મંત્રી બન્યાના બે દિવસ પછી જ ચેમ્બરના વેપારીઓ મને દિલ્હી મળવા આવ્યા હતા અને વિસ્કોસ યાર્ન પર એન્ટિ ડમ્પિંગ ડ્યૂટી મુદ્દે રજૂઆત કરી હતી. ૨૪ કલાકમાં જ આ પ્રશ્નનો ઉકેલ લાવી દીધો હતો.પરંતુ મીડિયામાં ચેમ્બરે ક્રેડિટ લીધી હતી. કામ અમે કરીએ તો અમને ક્રેડિટ મળવી જ જોઈએ.' તેવું રાજ્ય કક્ષાના કેન્દ્રીય મંત્રી દર્શના જરદોષે ક્રેડાઇ (બિલ્ડરો) દ્વારા યોજાયેલા સન્માન સમારંભમાં કહ્યું હતું. શનિવારે ચેમ્બર દર્શના જરદોશનું સન્માન કરશે. મંત્રીએ વધુમાં કહ્યું હતું કે, 'ટેક્સટાઈલ મંત્રાલય ખુબ જ મોટું છે. સુરતનું વોલ્યુમ ભલે મોટું રહ્યું પરંતુ તમિલનાડુનું કોટન, બંગળાનું જ્યૂટ, લુધિયાણાની નીટિંગ ઈન્ડસ્ટ્રી પણ ખુબ જ મોટી છે, ૩૭૦ થયા પછી કાશ્મીર પશ્મીની સાલ બને છે તેનું પણ માર્કેટિંગ કરવું પડશે. કચ્છમાં બનતા કપડાં હોય કે, રાજસ્થાનની કોટન ઈન્ડસ્ટ્રી હોય. આ બધુ જ જ્યારે વિચારીએ ત્યારે થાય કે, ટેક્સટાઈલ કેટલું મોટું છે. મને તો ખુબ જ કામ કરવાનું ગમશે, પરંતુ ક્યારેક કામ કરતાં કરતાં એવું થાય કે, કામ થયું છે તો જઈને લોકોને બોલો. તેમણે કહ્યું કે, 'મંત્રી બન્યા પછી માત્ર ૨ દિવસમાં મને ચેમ્બરમાંથી ફોન આવ્યો. મેં એમને અને ડિજીટીઆરના અધિકારીઓને બોલાવ્યા. બીજે જ દિવસે હું અને સી.આર ભાઈ ગયા. જ્યારે અમે વ્યવસ્થિત રીતે આંકડા રજૂ કર્યા તો વિસ્કોસ યાર્નની એન્ટિડમ્પિંગ ડ્યૂટીનું ડિસિઝન બીજે જ દિવસે આવી ગયું. તમે મને બતાવો, જે ૨૪ કલાકમાં, કોઈ ઈન્ડસ્ટ્રી એવી છે, કોઈ એવા મંત્રી છે જે તમને કામ કરીને બતાવે. છતાં મીડિયામાં જ્યારે વાત આવતી હોય ત્યારે બધામાં જ ચેમ્બરે કૂદી પડવાનું? અમે લેટર લખેલા, મહુવા ટ્રેન તો અમે માંગેલી.

કોરોનાના કારણે ભારતીય વિદ્યાર્થીઓને માઠી અસરો જોવા મળી છે

અમદાવાદ, ૨૧

કોરોનાના કારણે ભારતીય વિદ્યાર્થીઓને માઠી અસરો જોવા મળી છે કોરોનાના કારણે સમગ્ર વિશ્વમાં તબાહી જોવા મળી રહી છે જેમાં લોકોને ધંધા-રોજગાર, પરિવારોની ગુમાવવાની સાથે અભ્યાસમાં વિદ્યાર્થીઓને જેમાં ખાસ વિદેશમાં અભ્યાસ કરી રહેલ અથવા વિદેશમાં અભ્યાસ કરવા માગતા વિદ્યાર્થીઓને નિરાશા સાંપડી રહી છે. વિદેશ જવા ઈચ્છતા માત્ર વિદ્યાર્થીઓની સાથે-સાથે ઈમિગ્રન્ટ વિઝાના આધારે વિદેશ જવા ઈચ્છુક લોકોએ કોવિડના કારણે ઊભી થયેલી પરિસ્થિતિથી મોટી પરેશાની વેઠવાનો વારો આવ્યો છે. કેનેડા, યુ.એસમાં જ વિદ્યાર્થીઓ માટે મર્યાદિત વિઝા આપવામાં આવી રહ્યાં છે. જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયા અને ન્યૂઝિલેન્ડમાં કોવિડ આવ્યુ ત્યારથી વિઝા બંધ છે અને ક્યારે શરૂ થશે તે અંગે અનિશ્ચિતતા છે. સ્થિતી એવી છે કેટલાક વિદ્યાર્થીઓના કોવિડ પહેલા ઓસ્ટ્રેલિયા જવા માટે વિઝા મંજુર થયા હતા, પરંતુ કોવિડ આવતા પ્રવેશ બંધ કરી દેવાયો હતો અને વિદ્યાર્થીઓ ત્યાં જઈ શક્યા ન હતા. હવે વિઝા પણ પૂરા થવા આવ્યા છે. કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ એવા છે કે જેમના અભ્યાસ માટેની ૧૦-૧૫ લાખ સુધીની ફિ પણ ભરી દીધી હતી, જોકે હાલના સમયે ઘરે બેઠા જ ઓનલાઈન અભ્યાસથી સંતોષ માનવો પડી રહ્યો છે. છેલ્લા કેટલાક સમયથી ઓસ્ટ્રેલિયાના સ્ટુડન્ટસ વિઝા માટે કોઈ આવ્યુ નથી. ઓસ્ટ્રેલિયા જવા માટે પણ દોહા, માલદિવથી જવુ પડે છે, જેની ટિકીટ પણ રૂ.૧ લાખ થઈ જાય છે. સૌથી મોટી સમસ્યા કેનેડા અભ્યાસ માટે જતા ભારતના યુવાનો માટે સર્જાઈ છે. કેનેડામાં ભારતનો ઈૅંઝ ટેસ્ટ વેલિડ નથી માનવામાં આવતો, જેથી વાયા અન્ય દેશથી ફરીને કેનેડા પહોંચવુ પડે છે. મુખ્યત્વે કેનેડા માટે માલદિવથી કેનેડાની ફ્લાઈટ પસંદ કરી રહ્યાં છે, કારણ કે માલદિવમાં માત્ર ૨ દિવસનો સ્ટે હોય છે અને ઈૅંઝઈના રિપોર્ટ બાદ જ કેનેડા માટે પરવાનગી અપાઈ રહી છે. આ ફ્લાઈટનું ભાડું પણ ૨.૫ લાખ જેટલુ થાય છે. આ સિવાય કનેડા માટે દોહા, કાયરો, યુક્રેન, મેક્સિકોથી પણ ફ્લાઈટ ઉપલબ્ધ છે. બીજી મોટી સમસ્યા એ છે કે જે વિદ્યાર્થીઓ કેનેડા જઈ રહ્યાં છે, તેમને પણ જે-તે દેશના કોવિડ ગાઈડ લાઈન અંગેની જાણકારી નથી હોતી, જેના કારણે મોટી મુશ્કેલી સર્જાઈ રહી છે.

આમ, આવા ભારતીય વિદ્યાર્થીઓ જે વિદેશમાં અભ્યાસ કરે છે તેમના વિઝા પુરા થવા આવ્યા છે ઘણાને વિઝા મળતા નથી અભ્યાસમાં વિલંબ થાય છે ત્યાં જઈ શકતા નથી ત્યાના નિયમો વધારે કડક કરી દીધા છે કોરોનાના કારણે આવા વિદ્યાર્થીઓના ભવિષ્યનું શુ... તે તો સમય જ બતાવશે અને હવે આ કોરોના કાળ ક્યારે સમાપ્ત થશે કે પછી ક્યારે વિદેશમાં અભ્યાસ કરનારા વિદ્યાર્થીઓને ત્યાં અભ્યાસ અર્થે જવાનું થશે.

તંત્રી લેખ

વિશ્વભરમાં હાહાકાર મચાવનાર કોરોના વાયરસનુ મૂળ ક્યાં....?

વિશ્વભરમાં કોરોનાએ ભારે હાહાકાર મચાવ્યા બાદ તેની ઉત્પત્તિનું મૂળ શોધવા અમેરિકા સહિતના દેશોના વૈજ્ઞાનિકોએ અનેક પ્રયાસો કર્યા છે. કોરોના મહામારીના દોરમાં સમગ્ર વિશ્વ ઝઝૂમી રહ્યું છે. કોરોનાથી સુરક્ષિત રહેવા કેટલીક વેક્સિનો બજારમાં આવી ગઈ છે અને વિશ્વભરના દેશોમાં વેક્સિન અભિયાન ચાલી રહ્યા છે. પરંતુ કોરોના? વાયરસના નવા નવા વેરિઅન્ટ એક પછી એક નવા નવા રૂપે સામે આવતા રહે છે. અને તેમાં પણ વેક્સિન લેનારાઓ પણ કોરોના વેરિઅન્ટનો ભોગ બની રહ્યા છે. જે કોરોના વેક્સિનની અસરકારકતા સામે શંકા કુશંકાઓના વાદળો ખડા કરી દે છે. કોરોના વાયરસનુ ઉત્પતિ સ્થાન શોધવા વૈજ્ઞાનિકો ભરપૂર પ્રયાસો કરી રહ્યા છે. પરંતુ તેમાં સફળતા મળી નથી. જ્યારે કે ચીનની વુહાન લેબમાંથી કોરોના વાયરસ ફેલાયો હોવાનું સમગ્ર વિશ્વમાં માનવામાં આવે છે. બીજી તરફ ચીન છોડી ભાગી નીકળેલ વુહાન લેબમાં કાર્ય કરતી ચીની વૈજ્ઞાનિક મહિલાએ અમેરિકા પહોંચી આક્ષેપ કરેલ કે કોરોના વુહાનમાંથી પેદા થયો છે અને ફેલાયો છે. અહી કોરોના વાયરસ બાબતે સંશોધન ચાલી રહ્યું હતુ અને વિશ્વના દેશોને હંફાવવા, આર્થિક ફટકો આપવા ચીન દ્વારા ફેલાવેલું ષડયંત્ર છે. કારણકે વિશ્વ ભરમા ચીનને આર્થિક રીતે ટોપ પર સ્થાપિત થવુ હતું. જેથી કોરોના લીક કરવામા કે કોરોના ફેલાવવામાં ચીન પોતે જવાબદાર છે. આ ચીની મહિલા વૈજ્ઞાનિક વિવિધ ઓટોપ્સીની ચકાસણી પછી દાવો કરેલો તેમ તેણીનું કહેવું છે. જ્યારે કે કોરાના વાયરસ બાબતે વર્લ્ડ હેલ્થ ઓર્ગેનાઈઝેશનની એક ટીમ કોરોના વાયરસ તપાસ અનુસંધાને ચીન ગઈ હતી. પરંતુ આ ટ નુકસાન લેબ.મા તપાસ કરી શકી ન હતી અને વુહાન શહેર તથા ત્યાના માર્કેટોમાં તપાસ કરી જાહેર કરેલ કે કોરોના વાયરસ ચામાચીડિયા દ્વારા ફેલાયો હોઈ શકે છે. ડબલ્યુ એચ. ઓ ફરી એકવાર કોરોના વાયરસની તપાસ કરવાની ના ચીન સમક્ષ રજૂઆત કરી પરંતુ એ માટે ચીને તદ્દન ઈનકાર કરી દીધો.....!

કોરોનાવાયરસે વિશ્વભરમાં હાહાકાર મચાવવાનું શરૂ કર્યુ ત્યારે એ સમયની તપાસમાં એવી વિગતો બહાર આવી હતી કે વુહાનના એક બજારમાં સી ફુડની સાથે વન્ય પ્રાણીઓનુ માસ વેચાતું હતું. જેમાં ચામાચીડિયા પણ વેચાતા હતા, જેમાંથી કોરોના વાયરસનું સંક્રમણ થયું હોવાનું જણાયુ હતું. દરમિયાન પશ્ચિમી દેશોના મીડિયામાં અહેવાલો આવ્યા હતા છે કોવિડ૧૯ નામનો રોગ ફેલાવતો આ સાર્સ કોવિ ૨ નામનો વાયરસ વુહાન લેબમાંથી થયો.... ત્યારે બીજી તરફ વિશ્વભરમાં એવી વાતો ફરી વળી હતી કે ચીનની ખાનગી સૈન્ય પ્રયોગશાળામાં આ વાયરસ બાયોલોજીકલ વેપન મતલબ જૈવિક હથિયારના રૂપમાં બનાવવામાં આવ્યો હતો. જોકે વૈજ્ઞાનિકોએ આ વાતનો છેદ ઉડાડી દીધો હતો. કોવિડ૧૯ કોરોના વાયરસ પ્રાણીઓમાંથી માનવીઓમાં પ્રસરેલો રોગ છે. એટલે કે જિનેટિક બીમારી છે. કારણ અગાઉ એચઆઈવી, એઈડ્ઝ, સ્ટાર્સ, ઈબોલા તેમજ મર્સ જેવા જીવલેણ વાઈરસ ઝૂનોટીક ગણાયા છે. બીજી તરફ એવી વિગતો બહાર આવી છે કે વન્ય જીવોના બજારો આવી બીમારી ફેલાવવામાં મોટો ભાગ ભજવે છે. અને આવા બજારો ચીન, વિયેટનામ જેવા દેશોમાં વિશેષ છે. ઉપરાંત તાજુ માંસ અને સી ફૂડ મળતું હોય તેવી જગ્યાઓથી પણ વાયરસ ફેલાય છે. જોકે કોવિડ ૧૯ બાબતે પણ કહેવાય છે કે તેની ઉત્પત્તિ વુહાનના સી ફૂડ હોલસેલ માર્કેટથી થઈ છે. બીજી તરફ અમેરિકા-ચીન પર કોરોના ઉત્પતિ માટે આક્ષેપો કરતું આવ્યું છે. આ બધી બાબતોમા ચીનની તકલીફ એ રહી છે કે તે કોરોના ફેલાવા બાબતે ખોંખારો ખાઈને કશું કહેતું નથી. અને વૈજ્ઞાનિકો માંગ કરી રહ્યા છે કે કોરોના વાયરસ નુકસાનની લેબ.માથી ફેલાયો હતો કે નહીં તેની નિષ્પક્ષ તપાસ થવી જોઈએ..... પરંતુ જે ચીનમાં માણસને સાધન માનવામાં આવે છે તે ચીન પર આવી તપાસ માટે આશા રાખવી કેટલી યોગ્ય ગણાય.....?

અંતરનાં આયનામાં.... (લેખાંક - ૬૭)

વર્ષા જાની

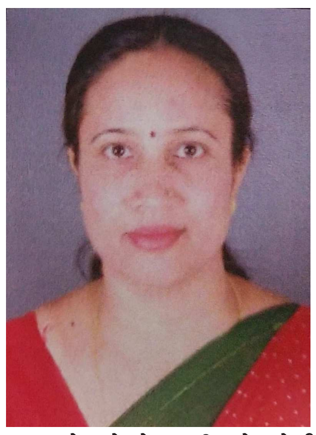

જીવનમાં કોઈનેકોઈ કલાને સ્થાન હોવું જોઈએ. આપણે ઘણીવાર આવું સાંભળતા આવીએ છીએ. એ ખરી વાત છે.પણ એવું નથી લાગતું કે ઉત્તમ જીવન જીવવું એ પણ એક કલા જ છે.માણસ મોટાભાગે કોઈ મોટામોટા કામો કરીને જીવન શ્રેષ્ઠ કેમ બને, એવું વિચારતો હોય છે! અને ઘણીવાર એ મોટામોટા કામો માટે ખોટા ખોટા કામો પણ કરતો થઈ જાય! નર્યો દેખાડો, રુપિયા પાછળની નાહકની ભાગદોડ!એમાં પણ સરળ જીવન કેમ જીવવું! જીવનની જીવવાની સાચી કલા ક્યાંય ડોકિયું ય ન કરતી હોય!જીવનની હસીખુશી તો ભાગદોડમાં ક્યાંય ગીરવે મુકાઈ ગઈ હોય!ઉજ્જડ રસ્તા જેવું ઉબડખાબડ જીવન જીવવાનો શો અર્થ?આડેધડ રુપિયા કમાવાના હડકવાથી માણસ અંદરથી જ ખોખલો બની જાય છે. પછી માણસને દરેક જગ્યાએ લાભ ગોતવાની જ આદત પડી જતી હોય છે. જ્યાં પોતાનો ફાયદો,સ્વાર્થના ત્રાજવે જ કામ થતું હોય ત્યાં સંબંધ ગૌણ બની જાય છે. અત્યારે લોકો એવું કહેતા થયા છે કે સમય બદલાઈ ગયો છે! પણ હું તો એવું કહું છું કે સમયનું વહેણ તો અમથળ જ વહે છે, પણ માણસની વિચારધારા બદલાઈ ગઈ છે. સંબંધ છીછરા, અધકચરા થતાં જાય છે, એ પાછળનું મોટું કારણ એવું પણ હોય છે કે એ મને યાદ નથી કરતાં તો હું પણ શું કામ કરું? બસ, એવી વિચારસરણી સંબંધનાં મૂળમાં લૂણો લગાડવાનું કામ કરે છે. તમે કોઈને ક્યારેક નિઃસ્વાર્થ ભાવે પણ યાદ કરો છો, કોઈને કશાય કામ વગર પણ ફોનથી ખબર પૂછો છો ને! તો એ દિવસે તમારાં દિલને કાંઈક અનોખી જ શાતા વળશે! એ આનંદિત થઈ ઉઠશે. આપણે આપણા ખુદનાં માટે કાંઈક કરીને આનંદ મેળવીએ છીએ તો ઘણીવાર એ આનંદનો પણ થાક વર્તાય છે. પણ જે આનંદ આપણે બીજાને આપીએ છીએ એનો કદી થાક લાગતો જ નથી! એકવાર અજમાવી જોવા જેવું ખરું! જીવન જીવવાની એ જ તો ખરી મજા છે, જીવનમાં ક્યારેય ધોરણો પ્રમાણે પાસ થઈને આગળ વધી શકાતું નથી. કે અહીં પરીક્ષાઓ માટે કોઈ એડવાન્સ સમય આપવામાં આવતો હોતો નથી. કે કોઈ વેકેશન પણ મળતું હોતું નથી. ઘણીવાર ઉપરાઉપરી પરીક્ષાઓના અઘરામાં અઘરાં પેપર પણ આપવા પડતાં હોય છે! અને એ પરીક્ષામાં પણ ઘણાં આકરા સુપરવાઈઝર નિરીક્ષણ કરવા ટાપીને બેઠાં હોય છે. ભૂલો કાઢવા તત્પરતાથી રાહ જોતાં જ બેઠાં હોય છે! અન્યની ભૂલો કાઢવા માટે ભેજું કસનારા એ એટલું તો સમજી લેવું જોઈએ કે

બીજાની ભૂલો કાઢવા માટે ભેજું જોઈએ, પણ પોતાની ભૂલો સ્વીકારવા માટે કલેજું જોઈએ.કાળજુ કઠણ રાખીને, પોતાના જ અંતરનાં આયનામાં ડોકિયું કરી, ડૂબકી લગાવી જે માણસ પોતાની ભૂલ સ્વીકારતો થઈ જાય, એ માણસ હંમેશા પ્રગતિના પંથે જ હોય છે.પછી એ પ્રગતિમાં ક્યારેક કોઈક નાની મોટી અડચણો આડશ બની જાય તો પણ એ માણસ હસતે ચહેરે હાર પણ પચાવી જનારો હોય છે. કેમકે સદાય હસતો ચહેરો એ જીવન જીવવાની કલાનું સહુથી મોટું હથિયાર છે. અને હારેલા માણસનું સ્મિત, એનાં મોં પરની ખુશી જીતેલા માણસની ખુશીને પણ મારી નાંખે છે. માટે સદાય પોતાના દિલની વાતને, અંતરાત્માનાં અવાજને અનુસરવું જોઈએ. કોઈની પાસેથી સાંભળેલી ખોટી વાત અને અધૂરી વાત કેટલાય સંબંધોને ગુંચવાડામાં નાંખી દે છે. તો કેટલાય સંબંધ તૂટી પણ જાય છે. ઘણીવાર ઘણાં લોકો બોલતા હોય કે અમારે તો સમાજમાં બહુ બધા સાથે સંબંધ હોય છે. પણ એમાં જીવન્તતા અનુભવી શકાતી નથી. માણસે સુખી થવું હોય તો રડવું નહીં.. કદી લડવું નહીં અને કોઈને નડવું નહીં.. સુખની આ અમૃત સમાન ચાવી દુઃખના દરેક તાળા માટેની માસ્ટર કી બની રહેશે.

વર્ષા જાની
ભાવનગર
૨૧ ઓગસ્ટ,૨૦૨૧

સદાબહાર સૂર - ૩૪

અવિનાશ વ્યાસ

અવિનાશ વ્યાસની રચનાઓમાં એમનો પોતાનો સૂર, પોતાની આગવી કલ્પના, આગની શૈલી ઝીલાયેલી હોવા છતાં એ ક્યારેક લોકગીતની કક્ષાએ મૂકી શકાય એવા મઝાના બન્યા છે કારણકે એમાં લોકગીતની ઝલક ભારોભાર અનુભવાય છે. સુરેશ દલાલ કહેતા કે, "ગીતનું ગંગોત્રીસ્થાન લોકગીત છે. લોકગીતમાં કાવ્યસૌષ્ઠવ ઓછું હોય પણ એના ભાવ સાવ સ્વાભાવિક અને માર્મિક હોય છે."

અવિનાશ વ્યાસના ગીતોમાં સુરેશ દલાલે કહ્યું એમ ગંગોત્રીસ્થાને બિરાજેલા લોકગીતો જેવી અનુભૂતિ છલકાય છે.

લોકગીત એટલે છલોછલ છલકતાં ગ્રામ્યજીવનનું દર્શન. ગામની કલ્પના કરીએ અને આપણા મનમાં જે દ્રશ્ય દેખાય એમાં ઊગતા સૂરજની સાખે થતાં મંદિરના ઘંટારવ સંભળાય, રાશે જોડેલા બળદોને હંકારી જાતા ખેડૂઓ દેખાય, માથે ઈંઢોણી અને એની પર ગોઠવાયેલા બેડાં લઈને હલકભેર હાલી જતી ગામની દીકરી કે નાક સુધી લાજ ખેંચીને નીચી નજરે જતી વહુવારુઓ દેખાય. સાંજ પડે ગામની પાદરે ઘેઘૂર વડલાની છાંયા હેઠળ ભેગા થયેલા વડીલો દેખાય, સમી સાંજે ગોધૂલી એટલે કે ચરીને આવતી ગાયોના લીધે આછી આછી ઊડતી રજ નાક સુધી પહોંચતી અનુભવાય. આ વાત કરવાનો હેતુ એ જ કે હવે આપણે અવિનાશ વ્યાસ રચિત જે ગીતની વાત કરવાના છીએ એ ગીત પણ ક્યાંક અજાણતા લોકગીતની શ્રેણીમાં મુકાયેલું જોયું છે.

"છલકાતું આવે બેડલુ" યાદ આવે છે?

છલકાતું આવે બેડલું !
મલકાતી આવે નાર રે
મારી સાહેલીનું બેડલું

વાત એમાં સાવ સાદી છે. ગામની એક નારીને, કદાચ ગામની દીકરી પણ હોઈ શકે, એને ગરબો કોરાવો છે, એ ગરબાને મુકવા માંડવડી તો જોઈશે ને? એ માંડવડી ઘડવા સુતારી, એને મઢવા લુહારી, રંગવા રંગારીય જોઈશે. માંડવડી તૈયાર થઈ ગઈ. હવે જેના માટે આ બધી તૈયારી કરી છે એવો ગરબો તો સૌથી મહત્વનો. વળી કોરેલા ગરબા માંહી મુકવા કોડિયું જોઈશે તો એના માટે કુંભાર, પ્રગટાવવાની દિવેટો માટે પિંજારી, એમાં દિવેલ પૂરવા ઘાંચી અને અંતે એને શણગારવા મોતીઆરો આવશે અને પછી જ એ હિલોળે ચઢશે અને એમ કંઈ એકલા એકલા રંગત ના જામે એટલે એ ગામની બેની, દીકરિયું, વહુવારુ અને ભાભીનો પણ સાથ જોડશે.

અહીં અવિનાશ વ્યાસની આ રચનામાં મને ગામમાં એક નાનકડા ઉત્સવને લઈને જે ઉત્સાહ ઉમટે છે એનો પડઘો સંભળાય છે. અહીં સાહેલીનું બેડલું જ નથી છલકાતું, એમાં છલકાય છે એ નારીનો ઉમંગ, એની ઊર્મિઓ. કેવા હેતે, કેવા ભાવે એ દીકરી સૌને પોતાના રાજીપામાં જોડાવાનું ઈજન આપે છે? ગામ આખું જાણે એક થઈને હિલોળે ચઢશે.

એક તરફ છે આવા ઉમંગની છોળો તો બીજીય એક બાજુ છે જે આપણું ભીતર ભીંજવી દે એવી વ્યથાઓ કારણકે કદાચ ગામની દીકરી જેટલી દરેક વહુઓ નસીબની ઉજળી નથી હોતી. ગામની દીકરીઓ સાથે તો એના ઉમંગો, તરંગો સાથે તાલ મિલાવે એવા સૌ છે, પણ આવા ગામમાં ક્યાંક કોઈ એવી માવતરને છોડીને આવેલી વહુવારુ ય છે જેનો સાસરામાં સ્નેહથી સમાવેશ નથી, ઉમળકાભેર આવકાર નથી, જ્યાં એના હ્રદયની વાત સાંભળનાર, એની વ્યથા સમજનાર કોઈ નથી ત્યારે એના માટે વાતનો વિસામો જ કૂવો છે.

ક્યારેક પેલા વડીલ જેવા ઘેઘૂર વડલાના સ્થાને જેનું તળ ઊંડું છે એવો કૂવોય આ વહુઓની વ્યથાને અને ક્યારેક એ વહુને પોતનામાં સમાવીને ય નિતાંત સ્થિર બની જાય છે.

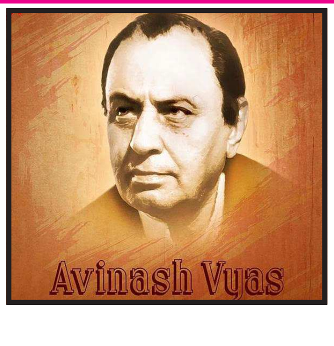

કૂવાના કાંઠડે હું એકલી
કૂવો જાણે વહુવારુની વાત
રેપવહુનો
ઓજી રે વહુનો વિસામો
છે કૂવાનો ઘાટ

હજુય આગળ નોંધારી સ્ત્રીની વેદના ઠાલવતા ગીતકાર લખે છે કે

ઉરમાં અરમાન પૂર્યા
આંસુની સાંકળે,
ઉર બોલ્યું ને મારું દુઃખ
કૂવો સાંભળે..
ભર્યા રે સાસરીએ મારી
નોંધારી જાત,
સાસુ સતાવે ને ધણી ના
બોલે તો
વહુ જઈને કૂવાની કાયા
ઢંઢોળે....

થોડામાં ઘણું કહી જતા આ ગીતના શબ્દે શબ્દે વ્યથા ટપકે છે. ૬૬મા રાષ્ટ્રીય ફિલ્મ અવૉર્ડની શ્રેણીમાં શ્રેષ્ઠ ફીચર ફિલ્મનો અવૉર્ડ જીતનાર સૌ પ્રથમ ગુજરાતી ફિલ્મ 'હેલ્લારો' યાદ છે ને?

અહીં પણ પિતૃ-પતિ-પુરુષપ્રધાન સંસ્કારો વચ્ચે પીસાતી સ્ત્રીઓની વાત છે. દરરોજ સવારે દૂરના સ્થળે પાણી લેવા જાય ત્યારે એમને આ બંધિયાર હવામાંથી થોડો સમય છૂટકારો મળે, ત્યાં તેમને જાણે ખુલ્લી હવામાં શ્વસવાનો, મુક્તપણે કંઈક કહેવાનો, એમની લાગણીઓને વહેવાનો, થોડીક ક્ષણો જીવી લેવાનો સમય મળે જે એને અવસર જેવો લાગે જ્યારે અહીં આ ગીતમાં વહુઓને કૂવો એમની વ્યથા ઠાલવવા મા કે બાપના ખોળા જેવો લાગે છે.

અવિનાશ વ્યાસની આ રચના અંગે એક જરા અજાણી રહી ગયેલી વાત હું રજૂ કરવાની હતી. યોગાનુયોગે ૧૧મી જુલાઈએ યોજાયેલા વ્યક્તિ અને અભિવ્યક્તિ એટલેકે અવિનાશ વ્યાસ અને એમની સાથે સંકળાયેલી કેટલીક વ્યક્તિઓની અભિવ્યક્તિના આ કાર્યક્રમમાં આ ગીત ખાસ જેના માટે લખાયું હતું એવી એક કલ્ચરલર અકાદમીના ડિરેક્ટર (કેતા ઠક્કર) હાજર હતા અને એમણે એ સ્ટેજ પર પરફોર્મ કર્યું એ સમયની વાત કરી હતી. આ પ્રસંગે હાજર શ્રોતા મિત્રો તો જાણે જ છે પણ આ લેખમાળાના વાચક માટે મને એનો ઉલ્લેખ કરવો છે.

આ પરફોર્મન્સમાં એક નવિનતાની દ્રષ્ટિ ઊમેરાઈ હતી. એમાં ન તો તાળીનો અવાજ હતો કે ન તો ચપટીનો અવાજપ જાણે તાળી -ચપટીને મ્યુટ પર મૂકી દીધા હતા. કલાકારોએ આ વ્યથાના પ્રતીકરૂપે કાળા કપડાં પસંદ કર્યા હતાં. સૌ કોઈએ એ સમયની વહુવારુઓની સામાજિક સ્થિતિ દર્શાવતો માથેથી ગળા સુધી ઘૂમટો તાણ્યો હતો. સ્ટેજ પર આછા પ્રકાશ પર આછા લાલ અને ભૂરા રંગના ફિલ્ટરનો ઉપયોગ કર્યો હતો. ગીતના અંતે કલાકારોએ જ વર્તુળમાં ગોઠવાઈને જાણે કૂવો, એના થાળાનો અને એમાં એક કલાકાર પડતું મૂકશે એવો આભાસ સર્જી ગરબાનો અંત આણ્યો હતો.

અવિનાશ વ્યાસે શબ્દોમાં રજૂ કરેલી નારીના મનની વેદના, વ્યથાને આવી હૃદયસ્પર્શી રીતે, હૃદયને ઝંઝોડી મૂકે એવી રીતે કૉરિયૉગ્રાફ થયેલી જોઈને આખુય સભાગૃહ સ્તબ્ધ અને સ્થિર બની ગયું હતું.આજે પણ આ ગરબો સાંભળું એટલી વાર એ પરફોર્મન્સ નજર સમક્ષ દેખાય છે.

આવી તો અવિનાશ વ્યાસની કેટલીય સાવ અનોખી રચનાઓ અને અનોખી વાતો છે જેના વિશે આપણે વાત કરવા મળતા રહીશું.

દક્ષિણ ગુજરાતમાં ભારે વરસાદથી તાપીના જળસ્તર ઉંચા આવ્યા : લોકોમાં ખુશીનો માહોલ

સુરત, ૨૧

સુરતનો વિયર કમ કોઝવે ની સપાટી ૬ મીટરને આંબી જતા વાહન વ્યવહાર માટે બંધ કરી દેવાયો છે. સુરત અને તાપી જિલ્લાની અંદર વરસતા વરસાદને કારણે તાપી નદીના જળ સ્તરમાં વધારો થતો જોવા મળી રહ્યો છે. નાના નાના ચેકડેમો પણ પાણીથી છલકાઈ ગયા છે. ઉકાઈ ડેમની હાલની સ્થિતિ ૩૨૫ ફૂટ સુધીની નોંધાઈ રહી છે. મધ્યપ્રદેશ મહારાષ્ટ્રની અંદર પણ વરસાદ ગત વર્ષ કરતા ઓછો નોંધાતા ઉકાઈ ડેમની પાણીની આવકમાં પણ નોંધનીય વધારો થયો નથી, હથનુર ડેમમાંથી પાણી છોડવામાં આવી રહ્યું નથી. તેના કારણે ઉકાઈ ડેમની જળ સપાટી ૩૨૫ ફૂટની આસપાસ નજર રહી છે. ઉકાઈ ડેમના કેચમેન્ટ વિસ્તારની અંદર જે વરસાદ પડી રહ્યો છે. તેના કારણે હાલત ડેમની સપાટીમાં આંશિક વધારો જોવા મળી રહ્યો છે.

શ્રાવણ માસમાં આવતાં તહેવારો

આખા વર્ષ દરમિયાન ફક્ત શ્રાવણ માસ જ એવો છે કે જેમાં અનેક તહેવારોની હારમાળા જોવા મળે છે. તો ચાલો આજે શ્રાવણી પૂનમ એટલે કે રક્ષાબંધન અને એ પછીથી આવતા મુખ્ય તહેવારો વિશે થોડું જાણીયે. ઓગસ્ટ મહિનાની ૨૨મી તારીખે આપણા સહુનો માનીતો તહેવાર શ્રાવણી પૂનમ એટલે કે રક્ષાબંધન છે અને ૨૫ ઓગસ્ટથી બોળચોથ અને ફૂલકાજળી જેવા વ્રતની હારમાળા સર્જાશે. સહુથી પહેલા બોળચોથથી શરૂઆત કરીયે.

બોળચોથ : શ્રાવણ વદ ચોથનાં દિવસે આ વ્રત કરવામાં આવે છે. બોળચોથનાં દિવસે ગાયમાતાની પૂજા કરવાનો વિશેષ દિવસ છે. ગાય બારેય મહિના આપણને દૂધ આપે છે, તેનું ઋણ ચૂકવવાનો દિવસ એટલે બોળચોથ. ગાયને માતા તરીકે પૂજવામાં આવે છે કેમ કે ગાયના શરીરમાં તેત્રીસ કોટી દેવી-દેવતાઓનો વાસ હોવાનું કહેવાય છે. 'કોટી' એ સંસ્કૃત શબ્દ છે અને એનો એક અર્થ પ્રકાર થાય છે, માટે ૩૩ કરોડ દેવી દેવતા છે એ માન્યતા સાવ પાયાવિહોણી છે. ખરાં અર્થમાં તો ૩૩ પ્રકારનાં દેવી દેવતા છે.

ગાય વાછરડાની પૂજા કરીને તેને બાજરાની ઘુઘરી ખવડાવવામાં આવે છે. ગાય-વાછરડાનું પૂજન કરીને બાજરીનાં રોટલા અને મગનું શાક આરોગવામાં આવે છે. આમ પણ દરેક વ્રત કે તહેવાર પાછળ માત્ર ધાર્મિક મહત્વ જ નથી જોડાયેલું પણ સાથે સાથે વૈજ્ઞાનિક, પર્યાવરણ સંબંધિત કે સામાજિક તથ્ય પણ રહેલું હોય છે. આજ કાલની ભાગ દોડ ભરી જિંદગીમાં ક્યાં સમય હોય છે કોઈની પ્રત્યે ઋણ અદા કરવાનું તો આ બહાને આપણે ગાય માતાનું પૂજન કરીએ છીએ અને તેમની તરફનું આપણુ ઋણ અદા કરીએ છીએ.

નાગપંચમીઃ શ્રાવણ વદની પાંચમ નાગપંચમી તરીકે ઉજવાય છે. આ દિવસે નાગની પૂજા કરવામાં આવે છે. આ દિવસે 'કુલેર'નો લાડુ બનાવી, નાગદેવતા (ફોરામાં અથવા દિવાલ ઉપર)નું પૂજન કરી આ વ્રત ઉજવાય છે. નાગદેવતા ભગવાન શંકરનાં કંઠમાં શોભાયમાન છે તેથી ભક્તો આ તહેવાર ભગવાન શિવજીને યાદ કરી પૂજન કરે છે. આપણા દેશમાં વ્યાપેલી ધાર્મિક આસ્થાનાં આધાર પર લિંગ, સાંપ, અગ્નિ, સૂર્ય આદિનું ખૂબ મહત્વ છે. નાગપૂજાની પરંપરા પણ આજ સુધી ચાલી રહી છે અને ભારતીય સંસ્કૃતિમાં આનુ વિશેષ મહત્વ છે.

એવી માન્યતા છે કે આપણી ધરતી શેષનાગનાં ફેણ પર ટકેલી છે અને જ્યારે ધરતી પર પાપ વધી જાય છે ત્યારે શેષનાગ પોતાની ફેણને સમેટી લે છે જેથી ધરતી હલે છે. આ જ વિચાર જનમાનસ પર વધુ શ્રધ્ધાવત બનીને નાગની પૂજાને બાધ્ય કરે છે. આપણા દેશમાં દરેક સ્થાન પર કોઈને કોઈ રૂપે શંકર ભગવાનની પૂજા થાય છે, અને એમનાં ગળામાં, જટાઓમાં અને બાજુઓમાં નાગની માળા સ્પષ્ટ દેખાય છે. આથી પણ લોકો નાગની પૂજા કરવામાં વધુ શ્રધ્ધા રાખે છે.

રાંધણ છઠઃ શ્રાવણ વદ છઠ્ઠની તિથિને રાંધણ છઠ તરીકે મનાવવામાં આવે છે. રાંધણ છઠ્ઠનાં દિવસે લોકો ઘરે ઘરે નવા પકવાન અને વ્યંજન બનાવતા હોય છે. આ બધી વાનગીઓ બનાવ્યા પછી રાંધણ છઠની રાત્રે ઘરના ચૂલ્હાની સાફ સાફાઈ કરાય છે. સફાઈ કર્યા પછી ચૂલાને ઠારવામાં આવે છે અને પછી રાંધણ ગેસ કે ચૂલ્હાની પૂજા કરે છે. ચૂલો ઠંડા કર્યા પછી તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો નથી. હકીકતમાં તો આ પણ અગ્નિદેવ પ્રત્યે ઋણ સ્વીકારનું પર્વ માનવામાં આવે છે.

રાંઘણ છઠ્ઠની રાતે માન્યતા પ્રમાણે માતા શીતળા ઘરે ઘરે વિહાર કરવા માટે આવે છે અને ચૂલામાં આળોટતા હોવાથી આ દિવસની સાંજે કે રાતે જ ચૂલા અથવા ગેસને વિધી પૂર્વક ઠારી દેવામાં આવે છે. જો માતા શીતળાને તમારા ઘરનાં ચૂલાથી ઠંડક મળશે તો માતા શીતળા સુખી થવાના આશીર્વાદ આપી બીજા ઘરે જાય છે, માટે રાંધણછઠનાં દિવસે સાંજે કે રાતે ચૂલો ઠારવાની પરંપરા છે. આધુનિક જમાનમાં ગેસ આવી ગયા છે તો ચૂલાની જગ્યાએ ગેસને પણ ઠારવાની પરંપરા રહેલી છે. વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો એક દિવસ ઠંડુ ભોજન જમવાથી આપણા શરીરમાં થતાં અન્ય વિકાર પણ શાંત થઈ જાય છે અને શરીર એકદમ નીરોગી બની રહે છે.

ધાર્મિક માન્યતાઓ અનુસાર, આ દિવસે શ્રીકૃષ્ણનાં મોટા ભાઈ બલરામનો પણ જન્મ થયો હતો. એટલે આ તહેવાર ભગવાન શ્રીકૃષ્ણનાં મોટા ભાઈ શ્રી બલરામજીની જન્મજયંતિ તરીકે પણ ઉજવવામાં આવે છે. શ્રી બલરામજીનું મુખ્ય શસ્ત્ર એ હળ છે. આ કારણોસર તેમને હળધર પણ કહેવામાં આવે છે. જોકે આ વાતમાં મતમતાંતર પણ પ્રવર્તે છે. ઘણી જગ્યાએ ભાદરવા સુદ છઠનો ઉલ્લેખ છે પણ મારી દ્રષ્ટિએ શ્રાવણ વદ છઠ્ઠ વધારે યોગ્ય બેસે છે કેમ કે જો શ્રાવણ વદ આઠમનાં કૃષ્ણનો જન્મ હોય તો બલરામ એમનાં કરતાં મોટા હતા.

શીતળા સાતમઃ શ્રાવણ વદ સાતમનો તહેવાર શીતળા સાતમ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. ચૂલો, સગડી કે ગેસનાં ચૂલા એ તો ઘરનાં દેવતા છે. ભારતની ભાતીગળ સંસ્કૃતિ આ અગ્નિદેવનાં ઉપકારને કેમ ભૂલી શકે? માટે સ્ત્રીઓ શીતળા સાતમને દિવસે સગડી તથા સાધન સામગ્રીનું પૂજન કરીને કૃતજ્ઞતા અનુભવે છે. શીતળા માતાએ સાવરણી અને સૂપડું જેવાં ક્ષુદ્ર સેવાના સાધનોને તેમની મહત્તા અને ઉપયોગિતા જોઈ તેમણે પોતાની પાસે રાખ્યા છે.

માન્યતા એવી છે કે, પ્રસ્તુત સાધનોની પૂજા કરવાથી સંતતિને રોગો થતા નથી, તેમનું આરોગ્ય જળવાય રહે છે. આડકતરી રીતે જોઈએ તો સૂપડું એ સ્વચ્છતા અને શુદ્ધિનું પ્રતીક છે. એ જ રીતે સાવરણી એ પણ સ્વચ્છતા અને સુઘડતાનું પ્રતીક છે. આ સાધનો દ્વારા સ્વચ્છતા અને સુઘડતા રાખવામાં આવે તો રોગોનું પ્રમાણ આપોઆપ ઘટી જાય છે. એવો આ શીતળા સાતમના ઉત્સવનો અમૂલ્ય સંદેશ છે.જન્માષ્ટમીઃ શ્રાવણ વદ આઠમની તિથિ એ ભારતભરમાં ખૂબ જ ઉત્સાહથી ઉજવાતો તહેવાર છે. ભગવાન શ્રી કૃષ્ણનો જન્મદિવસ હોઈ કૃષ્ણજન્મોત્સવ તરીકે પણ ઓળખાય છે. માન્યતા છે કે, ભગવાન શ્રીકૃષ્ણનો જન્મ અષ્ટમીનાં રોજ રોહિણી નક્ષત્રમાં થયો હતો. કેટલાક લોકો માટે અષ્ટમી તિથિ વધુ મહત્વ ધરાવે છે તો કેટલાક લોકો રોહિણી નક્ષત્ર થવા પર જ

જન્માષ્ટમી પર્વ ઉજવે છે.

અષ્ટમી બે પ્રકારની છે. પહેલી અષ્ટમી અને બીજી જયંતિ. આમાંથી ફક્ત પહેલી અષ્ટમી છે. ભવિષ્યપુરાણમાં ઉલ્લેખ છે કે શ્રાવણ મહિનાની વદમાં જો તે જ તિથિ રોહીણી નક્ષત્રથી સંબંધીત હોય તો જયંતિનાં નામથી ઓળખવામાં આવે છે. વહ્નિપુરાણમાં ઉલ્લેખ છે કે કૃષ્ણપક્ષની જન્માષ્ટમીમાં જો એક કળા પણ રોહિણી નક્ષત્ર હોય તો તેને જયંતિ નામથી જ સંબોધિત કરાશે.

પવિત્ર શ્રાવણ માસ અને એમાં આવતા બધા જ તહેવારોની આપ સહુને અઢળક શુભેચ્છાઓ..!!

- વૈભવી જોષી..ઓસ્ટ્રેલિયા

તંત્રી, માલિક, મુદ્રક અને પ્રકાશક : પ્રદિપભાઈ રાવલે સર્વોદય ઓફસેટ, ૧૩, ગજાનન એસ્ટેટ, ઈદગાહ ચોકી પાસે, અમદાવાદ ખાતે છપાવીને ઘર નં. ૨૬૬૭, ગોઝારીયા પોળ, હલીમની ખડકી પાસે, શાહપુર-અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧ ખાતેથી પ્રસિદ્ધ કર્યું.
Owner, Printer, Publisher & Editor Shri Pradip Raval, Printed : Sarvoday Offset, 13, Gajanan Estate, Nr. Idgah Chowkey, Ahmedabad • Published : 2567, Gozaria Pole, Nr. Halim Khadki, Shahpur, Ahmedabad-380001